

Movies that Matter - Moffenmeid - v.a. vmbo-t

Geschiedenis Mens & Maatschappij +2 Middelbare school

vmbo t, mavo, havo, vwo Leerjaar 4-6

[Toon 2 meer](#)

Les van [Filmeducatie](#)

In deze les zitten **27 slides**, met **tekstslides** en **4 videos**.

🕒 Lesduur is: **50 min**

Introductie

Welkom bij de les bij de film Moffenmeid van Raymon Hilkmann (2019).

Tijdens deze les maken leerlingen kennis met filmeducatie en mensenrechten in de breedste zin. Film is een uitstekend middel om het besef van jongeren over maatschappelijke thema's te vergroten. Met deze les open je de ogen van leerlingen en studenten voor mensenrechtenthema's.

In deze les bekijken leerlingen en/of studenten Moffenmeid, een korte film over de Tweede Wereldoorlog: Mei, 1945. Een moeder doet er alles aan om haar zwangere dochter te verbergen voor de buitenwereld nadat ze is kaalgeschoren op straat.

WO II is net voorbij. Nederlanders vieren de bevrijding, maar niet Wies' familie. Wies woont samen met haar man en twee dochters en bestiert een kruidenierswinkel. Dochter Nellie is tijdens de oorlog zwanger geraakt, van een Duitser. Ze is door de feestvierende meute als verraadster op straat kaalgeschoren. Moeder Wies brengt de dagen in schaamte door. Ze doet er alles aan om de reputatie van haar dochter hoog te houden en vindt het ontzettend moeilijk om Nellie en haar baby te accepteren. Het dilemma voor Wies: leven in schaamte, of kiezen voor haar kind en kleinkind?

Heb je vragen of opmerkingen over deze les? Neem dan gerust contact met ons op door te mailen naar educatie@moviesthatmatter.nl of te bellen naar 020-2807612.

Instructies

Thema's

- Tweede Wereldoorlog
- Vrijheid
- Mensenrechten

Opzet van de les

Deze les bestaat uit 2 delen:

- 1) Voorbespreking en film kijken (30 min.)
- 2) Nabespreking (55 min.)

Deze les kan over twee lesuren verdeeld worden.

Leerdoelen

- Leerlingen kennen de betekenis van het begrip 'moffenmeid' en kunnen deze in de context van de tijd plaatsen.
- Leerlingen zien en horen verhalen over oorlog en vrijheid en trekken parallellen met de betekenis van vrijheid wereldwijd.
- Leerlingen gaan met elkaar in gesprek over (de betekenis van) de thema's oorlog en vrijheid en relateren dit aan de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding.
- Leerlingen begrijpen dat vrijheid kwetsbaar is en inzet vraagt van iedereen
- Leerlingen verdiepen en verplaatsen zich in het leven van vrouwen die na de oorlog werden veroordeeld.
- Leerlingen krijgen inzicht in vertelperspectieven in film.
- Leerlingen hebben begrip van het mensenrecht: 'iedereen heeft recht op een eerlijk proces'.

Werkwijze

- De les bestaat uit 3 delen.
- De film is in de les opgenomen.
- Per slide wordt beschreven wat de bedoeling is.
- De les kan geprint worden, inclusief de notities per slide (zie PDF).
- Het is bij deze les niet nodig om met 'devices in de klas' te werken. Je kunt dit uitzetten door het vinkje onderin het scherm van de lespresentatie te deactiveren.
- Op de slides zijn hotspotbuttons te vinden. Door deze aan te klikken verschijnt er (extra) informatie, een vraag of een instructie. Als docent kun je ervoor kiezen om de informatie onder de hotspotbutton met hoed samen met de leerlingen/studenten te lezen of zelf aan leerlingen/studenten te vertellen. De informatie is daarom ook opgenomen in de instructies bij de losse slides.

Veel plezier met de les!

Lijkt het je leuk een keer met je klas naar een film met verdiepingsprogramma toe te gaan? Naast de films en lessen op LessonUp organiseren we ook festival- en bioscoopvertoningen! [Klik hier voor ons festival](#) in maart en [klik hier voor onze bioscoopvertoningen](#) door het jaar heen.

Onderdelen in deze les

Slide 1 - Tekstslide

Je gaat straks met je leerlingen kijken naar de film *Moffenmeid* (2019) van Raymon Hilkmann.

Een deel van deze les vindt plaats voor het kijken van de film en een deel achteraf aan het kijken van de film. De film is in deze LessonUp ingesloten.

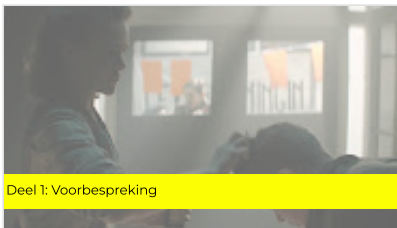
Over de film

Mei, 1945. Een moeder doet er alles aan om haar zwangere dochter te verbergen voor de buitenwereld nadat ze is kaalgeschoren op straat.

WO II is net voorbij. Nederlanders vieren de bevrijding, maar niet Wies' familie. Wies woont samen met haar man en twee dochters en bestiert een kruidenierswinkel. Dochter Nellie is tijdens de oorlog zwanger geraakt, van een Duitser. Ze is door de feestvierende meute als verraadster op straat kaalgeschoren. Moeder Wies brengt de dagen in schaamte door. Ze doet er alles aan om de reputatie van haar dochter hoog te houden en vindt het ontzettend moeilijk om Nellie en haar baby te accepteren. Het dilemma voor Wies: leven in schaamte, of kiezen voor haar kind en kleinkind?

Leerdoelen:

- Leerlingen kennen de betekenis van het begrip 'moffenmeid' en kunnen deze in de context van de tijd plaatsen.
- Leerlingen zien en horen verhalen over oorlog en vrijheid en trekken parallellen met de betekenis van vrijheid wereldwijd.
- Leerlingen gaan met elkaar in gesprek over (de betekenis van) de thema's oorlog en vrijheid en relateren dit aan de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding.
- Leerlingen begrijpen dat vrijheid kwetsbaar is en inzet vraagt van iedereen.
- Leerlingen verdiepen en verplaatsen zich in het leven van vrouwen die na de oorlog werden veroordeeld.
- Leerlingen krijgen inzicht in vertelperspectieven in film.
- Leerlingen hebben begrip van het mensenrecht: 'iedereen heeft recht op een eerlijk proces'.

Slide 2 - Tekstslide

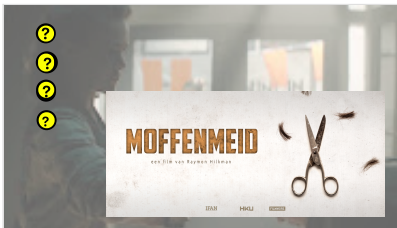
Deel 1: Introductie

voorafgaand aan de film

[30 minuten - inclusief film kijken]

Het eerste deel van deze les vindt vooraf aan de film plaats. Aan het einde van dit deel bekijken de leerlingen de film *Moffenmeid*.

Dit introducerende deel dient ertoe om leerlingen te prikkelen en om voorkennis over het onderwerp bij leerlingen te activeren. Met de leerlingen wordt het begrip 'moffenmeid' afgetast en in een historische context geplaatst.

Slide 3 - Tekstslide

Op deze afbeelding zie je een filmposter van de film *Moffenmeid*. Aan de hand van de filmposter halen de leerlingen voorkennis over het onderwerp op.

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Wat zie je op de filmposter?
- Waar verwacht je dat de film over gaat?
- Waar zie je dat aan?
- Zegt de titel van de film 'Moffenmeid' je iets?
- Wat is de betekenis van 'mof'?

Extra informatie voor de docent

Mof is een scheldwoord voor Duitsers dat Nederlanders en Vlamingen al sinds de zestiende eeuw gebruiken. In de Tweede Wereldoorlog gebruiken veel Nederlanders het oude scheldwoord, onder andere doordat koningin Wilhelmina Duitsers regelmatig 'moffen' noemt in haar speech op Radio Oranje.

Slide 4 - Video

Bekijk met de leerlingen het filmpje met beeldmateriaal van (de nadagen van) bevrijdingsdag 1945.

Bij het filmpje zit geen geluid.

Slide 5 - Tekstslide

Leerlingen maken kennis met de term 'moffenmeid'. Bekijk met de leerlingen de afbeeldingen en bespreek naar aanleiding hiervan wat de term 'moffenmeid' betekent.

Op de beelden zie je (de nadagen van) bevrijdingsdag in 1945. Op de beelden zie je hoe 'moffenmeiden' worden kaalgeschoren en 'tentoongesteld'.

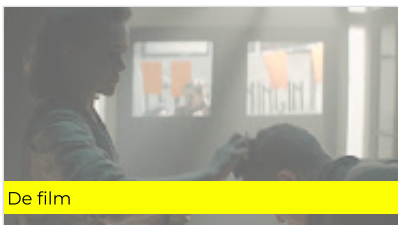
Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Wat zie je op de beelden?
- Wie zijn de meisjes denk je?
- Kun je iets zeggen over de leeftijd van de meisjes?
- Wie zie je nog meer op de foto's?
- Wie zijn de 'bewakers'?
- Krijg je door de foto's meer informatie over de term 'moffenmeid'?

Extra informatie voor de docent

Moffenmeiden zijn meisjes en vrouwen die tussen 1940 en 1945 omgang hadden of een relatie hadden met een Duitse soldaat. Het gaat hier om zo'n 140.000 Nederlandse meisjes en vrouwen. De meeste daarvan zijn meisjes tussen de 16 en 20 jaar. Uit deze relaties komen zo'n 13.000 tot 15.000 kinderen voort.

Vlak na de bevrijding werden in meer dan honderd Nederlandse dorpen en steden moffenmeiden - (soms ook 'moffenhoeren' genoemd) - kaalgeschoren. Naast het kaalscheren werden de meisjes ook wel ingesmeerd met pek of menie en vonden er mishandelingen en verkrachtingen plaats.

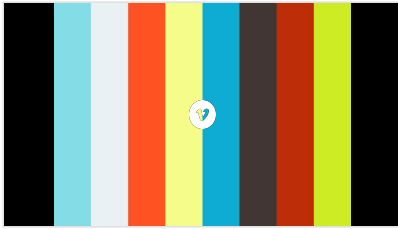

De film

Slide 6 - Tekstslide

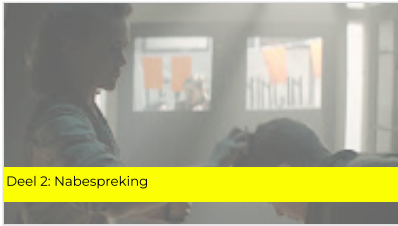
De leerlingen gaan nu kijken naar de film. Deze is te vinden op de volgende slide en start automatisch.

Start de film hier niet? Dan is deze ook te bekijken via [deze link](#).

Slide 7 - Video

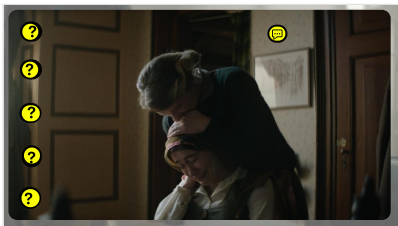
De leerlingen kijken nu naar de film *Moffenmeid* van Raymon Hilkmann. De film duurt 18 minuten.

Slide 8 - Tekstslide

Deel 2: Nabespreking

In het tweede deel van deze les gaan leerlingen inhoudelijk in op de film aan de hand van twee thema's: (1) schaamte en taboe, en (2) intolerantie: over goed en fout in de oorlog.

Slide 9 - Tekstslide

De leerlingen hebben nu de film gezien. Bespreek naar aanleiding van de film met de leerlingen de volgende vragen:

- Wat vond je van de film?
- Waarom wordt het hoofd van Nellie kaalgeschoren?
- Wist je dat dit direct na de bevrijding gebeurde?
- Waarom denk je dat mensen boos waren op meisjes die met Duitse soldaten gingen?
- Waarom denk je dat meisjes juist kaalgeschoren en op die manier vernederd werden?

Extra informatie voor de docent:

Er zijn verschillende redenen te noemen waarom Nederlandse vrouwen in de periode tussen 1940 en 1945 een relatie met een Duitse soldaat aangaan: uit verliefdheid, uit opportunisme, of uit sympathie met het nationaal socialisme. Veel van de meisjes zijn gewoon verliefd op een jongen. Sommige vrouwen zijn pro-Duits of komen uit een NSB-gezin, sommige vrouwen doen het uit opportunisme met het oog op de Duitse overwinning en sommige vrouwen zijn naïef of ontmoeten de liefde van hun leven.

Veel Nederlanders zien de meisjes die verkeren hebben met Duitse militairen als verraders, en willen hen na de bevrijding op hun plek zetten. Ze bestempelen de meisjes als 'foute Nederlanders' en nemen daarom wraak op de meisjes. Dat doen ze door de haren af te knippen en zo iedereen kan zien dat ze 'fout' zijn.

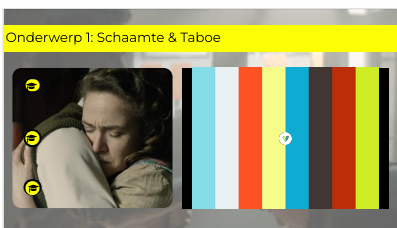

Slide 10 - Video

Laat de leerlingen dit filmpje van NOS zien met uitleg over 'moffenmeiden'.

In dit gedeelte is het belangrijk dat in ieder geval de volgende vragen voor de leerlingen helder zijn. Als dit nog niet is gebeurd, dan kun je er in dit gedeelte voor kiezen om de volgende vragen nogmaals te behandelen:

- Wie zijn deze moffenmeiden?
- Wat is er met deze moffenmeiden gebeurd?
- Wanneer denk je dat dit heeft plaatsgevonden?
- Waarom denk je dat dit gebeurde?

Slide 11 - Tekstslide

Dit gedeelte gaat over schaamte en taboe. Onder de hotspotbuttons is informatie te lezen over het onderwerp. Deze helpt de leerlingen om de vragen op de volgende slide te beantwoorden.

Bekijk met de leerlingen ook het filmpje van regisseur Raymon Hilkmann. In het filmpje vertelt Hilkmann waarom hij de film 'moffenmeid' heeft gemaakt en wat dit te maken heeft met schaamte en taboe.

Extra informatie voor de docent

Veel vrouwen durven jarenlang niet te praten over de gebeurtenissen direct na de bevrijding. Zij schamen zich en ook de omgeving reageert afkeurend. Sommige 'moffenmeiden' kregen een kind van hun Duitse vriendje. Ook voor deze kinderen waren de gevolgen groot, iets waar zij de rest van hun leven onder gebukt gingen. Zij kregen te maken met pesterijen en werden met de nek aangekeken. Ook nu nog durven veel vrouwen en hun kinderen niet over het onderwerp te praten. Er rust nog steeds een taboe op.

Slide 12 - Tekstslide

Denk met de leerlingen weer even terug aan de film *Moffenmeid*. Bespreek met de leerlingen het volgende:

- Wat vind je ervan hoe moeder Wies reageert?
- Moeder Wies wordt heen en weer geslingerd tussen schaamte en moederliefde. Noem van beide emoties één voorbeeld uit de film.
- Regisseur Raymon Hilkmann heeft de film gemaakt om een familietaboe te doorbreken. Denk je dat dat is gelukt met de film?
- Ben je het eens met regisseur Raymon Hilkmann dat deze gebeurtenissen in de geschiedenisboeken thuis horen?

Slide 13 - Tekstslide

Het tweede onderwerp dat in de inhoudelijke analyse behandeld kan worden gaat over '*goed*' en '*fout*' in de oorlog.

Het doel van dit thema is om met leerlingen te spreken over de nuances rondom de termen 'goed' en 'fout' in de oorlog. De film *Moffenmeid* illustreert mooi hoe de grens tussen goed en fout niet scherp te trekken is. In werkelijkheid ligt het genuanceerder. De 'moffenmeiden' waren ook meisjes die gewoon verliefd werden op een Duitser en zich niet zozeer bewust waren van de wreedheden van de bezetter.

Na de oorlog ontstonden duidelijke ideeën over goed en fout. Had je in het verzet gezeten? Dan was je 'goed'. Had je op één of andere manier met de Duitsers samengewerkt (met de vijand 'geheuld')? Dan was je een collaborateur en 'fout'. Maar, is het wel zo zwart-wit?

In dit gedeelte onderzoeken leerlingen in hoeverre moffenmeiden als 'fout' bestempeld kunnen worden. En, of mensen überhaupt op te delen zijn in 'goed' of 'fout'. Of zijn er altijd meerdere kanten aan een verhaal?

Bekijk met de leerlingen dit fragment van De Wereld draait door, waarin jongeren dagboekfragmenten voorlezen uit het boek *Meisjes in de Oorlog*. Het fragment is ook te vinden onder de hotspotbutton met het oogje erop.

Bekijk het fragment vanaf minuut 4:10 tot minuut 5:30. In dit fragment leest de 15-jarige Daphne voor uit het dagboek van een meisje dat verliefd werd op een Duitse militair.

Na het kijken van het fragment beantwoorden de leerlingen de vragen op de volgende slide.

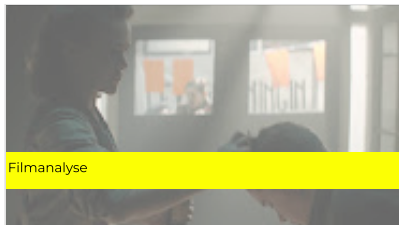

Slide 14 - Tekstslide

Bespreek naar aanleiding van het vorige fragment en de film *Moffenmeid* met de leerlingen de volgende vragen:

- Daphne zegt in het fragment: "Als je verliefd wordt, dan ben je dat." Ben jij het met Daphne eens?
- Kun je als 15-jarige door hebben dat iets of iemand verkeerd is?
- Denk je dat Nellie bewust koos voor een 'fout' vriendje?
- Vind je Nellie 'fout'? Vind je het kindje dat Nellie krijgt 'fout'?

Naar aanleiding van deze vragen kunnen gevoelige discussies loskomen, waarborg voor leerlingen een veilige omgeving.

Slide 15 - Tekstslide

Filmanalyse

In dit derde deel bespreek je met de leerlingen de vorm en stijl van de film in relatie tot de inhoud. Elke filmmaker maakt keuzes en vertelt het verhaal op een bepaalde manier.

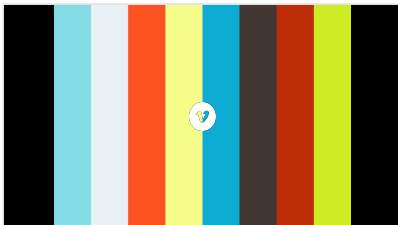
Slide 16 - Tekstslide

Onderzoek met jouw klas vanuit wie het verhaal in de film *Moffenmeid* wordt bekeken. Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Vanuit wie bekijk je het verhaal? Wiens perspectief neem je in in de film?
- Waaraan zie je dit in de film?
- Wat kom je in de film te weten over Wies, de moeder van Nellie?
- Waar heeft Wies het moeilijk mee? Hoe weet je dat?
- Waarom zou de filmmaker ervoor gekozen hebben om het verhaal vanuit het perspectief van Wies, de moeder van Nellie, te vertellen?

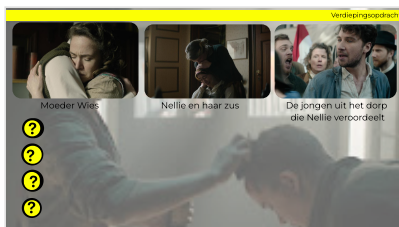
Extra informatie voor de docent

Regisseur Raymon Hilman heeft ervoor gekozen om het verhaal vanuit het perspectief van de moeder te vertellen en niet vanuit het perspectief van de dochter. In een interview met het Friesch Dagblad van 29 maart 2019 zegt Hilman hierover: "Op de moeder wordt de pijn van de buitenwereld geprojecteerd. [...] Zij trekt zich alle woede uit haar omgeving heel erg aan, terwijl dochter Nellie eigenlijk wel door wil met haar leven. Wies legt Nellie eigenlijk de schaamte op. De spanningen die daardoor ontstaan in het gezin wil ik laten zien." Het hele artikel uit het Friesch Dagblad is [hier](#) te lezen.

Slide 17 - Video

In het filmpje op deze slide vertelt regisseur Raymon Hilman over zijn keuze om het verhaal vanuit het perspectief van moeder Wies te vertellen.

Slide 18 - Tekstslide

Dit is een verdiepingsopdracht. De opdracht dient als extra verdieping in het onderwerp en de film. Voor de rode lijn van het lesmateriaal is het ook mogelijk om deze opdracht over te slaan.

Tijdens deze verdiepingsopdracht nemen de leerlingen verschillende perspectieven in van de personages in de film.

Bespreek met de leerlingen vanuit welke personages in de film je het verhaal zou kunnen bekijken:

- Moeder Wies
- Dochter Nellie
- De zus van Nellie
- De jongen uit het dorp die Nellie veroordeelt
- (eventueel:) de Duitse militair, die met Nellie verkering had (niet in beeld in deze documentaire)

Geef elk van de leerlingen of groepjes leerlingen een personage. Laat hen de volgende vragen over het personage uitwerken of bespreken:

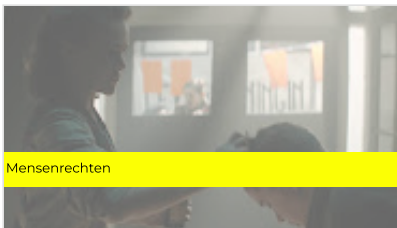
- Wat doet hij/zij in deze situatie?
- Wat deed hij/zij voor deze situatie?
- Wat denk je dat hij/zij denkt in deze situatie?
- Hoe denk je dat hij/zij zich voelt in deze situatie?
- Wat is het motief van hem/haar
- Waarom doet hij/zij wat hij/zij doet?

Bespreek vervolgens klassikaal de verschillende perspectieven. Hierbij kunnen aanvullend nog de vragen worden gesteld:

- Van wie kan je de acties goed begrijpen?
- Van wie kan je de acties minder goed begrijpen?

Notitie:

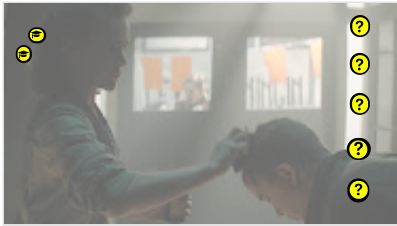
Deze opdracht kan ook worden uitgebreid door deze in een andere werkvorm te gieten: Laat leerlingen een pagina uit het dagboek van één van deze personages schrijven over de nadagen van bevrijdingsdag. Aan het einde van de les kunnen de leerlingen het dagboekfragment voorlezen. Bespreek vervolgens de laatste vragen met de leerlingen.

Slide 19 - Tekstslide

Mensenrechten

In dit deel komen mensenrechten en het schenden daarvan aan de orde.

Slide 20 - Tekstslide

In dit deel bespreek je met de leerlingen dat de meisjes zonder rechtspraak zijn bestraft. Dit is een schending van de mensenrechten, want elk mens heeft recht op een proces. Voor eigen rechter spelen mag niet.

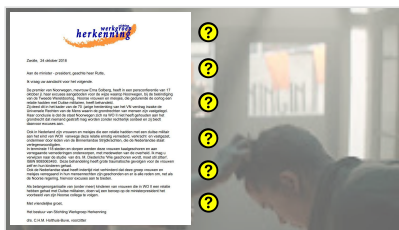
Lees met de leerlingen de informatie op de slide en bespreek met hen de vragen.

Hieronder vind je informatie die je helpt de vragen met de leerlingen te bespreken.

Extra informatie voor de docent

In de nadagen van de bevrijding neemt de bevolking het recht in eigen hand. De Binnenlandse Strijdkrachten, belast met orde en handhaving, maken het mogelijk dat meisjes en vrouwen doelbewust en zonder enige vorm van rechtspraak worden 'veroordeeld'. De vrouwen worden kaalgeknipt, mishandeld, bespot en onzedelijk betast. Daarna worden de vrouwen weggevoerd en opgesloten in interneringskampen zonder enige vorm van proces. Hierbij worden op grove wijze de mensenrechten geschonden: de meisjes zijn zonder rechtspraak bestraft, de opzet van de bestrafingen was systematisch en doelbewust, en het gebeurde op grote schaal in Nederland en andere bezette landen. Het hebben van een relatie met een Duitser was geen strafbaar feit.

De Nederlandse overheid heeft het kaalscheren van de meisjes laten gebeuren en toegestaan dat de vrouwen zo werden behandeld.

Slide 21 - Tekstslide

In dit gedeelte onderzoeken de leerlingen waarom en door wie er excuses worden gevraagd aan de Nederlandse staat voor de behandeling van de vrouwen.

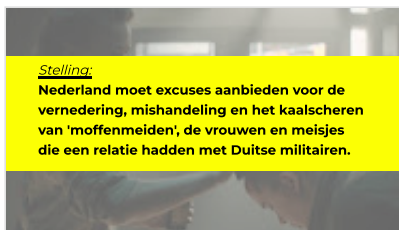
Bekijk met de leerlingen de brief van Stichting Werkgroep Herkenning, waarin excuses wordt gevraagd aan de Nederlandse staat.

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Uit welk jaar komt de brief? Wie heeft de brief geschreven? Aan wie is de brief gericht?
- Wat wordt er in de brief gevraagd?
- Waarom wordt er nu nog excuses voor de meisjes gevraagd denk je?
- Vind jij het belangrijk dat er excuses wordt gevraagd?
- Wat is het belang van het aanbieden van excuses?
- Wat zou een reden kunnen zijn dat de Nederlandse staat nog geen excuses heeft gemaakt?

Bij de brief is extra achtergrondinformatie te vinden die kan helpen de vragen te beantwoorden. Het volgende materiaal kan met de leerlingen ook worden bekeken:

- Filmpje met een nieuwsitem van RTL Nieuws uit 2018 (2:30 minuten), waarin Stichting Werkgroep Herkenning over het vragen van excuses en eerherstel voor de meisjes aan het woord komt en historica Monika Diederichs, die een boek schreef met persoonlijke verhalen van 'moffenmeiden', vertelt waarom het belangrijk is dat er excuses wordt gemaakt.
- Twee artikelen op de site van NOS over Rutte, die wordt gevraagd om zijn excuses aan te bieden: artikel 1 en artikel 2.

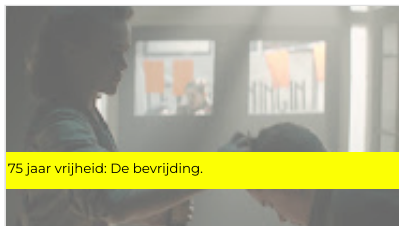

Slide 22 - Tekstslide

De Stichting Werkgroep Herkenning vindt dat ook de Nederlandse staat excuses aan de meisjes moet aanbieden.

Bespreek met de leerlingen of zij het eens of oneens zijn over de volgende stelling en bedenk argumenten voor of tegen:

Nederland moet excuses aanbieden voor de vernedering, mishandeling en het kaalscheren van de 'moffenmeiden', de vrouwen en meisjes die een relatie hadden met Duitse militairen.

Slide 23 - Tekstslide

75 jaar vrijheid. De bevrijding.

In dit laatste deel staat '75 jaar vrijheid' en 'bevrijding' centraal en staan de leerlingen stil bij de betekenis van vrijheid toen en nu.

Slide 24 - Tekstslide

Het grote nieuws dat Nederland vrij was van de Duitse bezetter werd door radio 1 bekend gemaakt. Mensen hijsen de vlag en gaan de straat op. De beelden met feestvierende Nederlanders op 5 mei 1945 zijn heel bekend. Maar, zoals je net hebt gezien in de film Moffenmeid betekende de bevrijding niet voor iedereen feest.

In de film zie je de vader en zus dansen op muziek om bevrijdingsdag te vieren. Op datzelfde moment gaat moeder naar buiten om een hakenkruis van het raam te schrobben.

Bespreek met de leerlingen de volgende vraag:

- Hoe ervaart het gezin van Nellie bevrijdingsdag?

Slide 25 - Tekstslide

In deze opdracht vergelijken de leerlingen twee foto's, genomen op de dag van de bevrijding, met elkaar. De foto's kunnen worden ingezoomd door erop te klikken.

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Wat zie je op de foto's?
- Waar gaan de foto's over?
- Doen deze foto's je denken aan jouw beeld van de Bevrijdingsdag?
- Wat betekende bevrijdingsdag voor de feestende mensen?
- Wat betekende bevrijdingsdag voor de meisjes van wie het hoofd werd kaalgeschoren?
- Had je al eerder gehoord dat Bevrijdingsdag in 1945 niet voor iedereen een feest was?
- 5 mei 1945 wordt ook wel eens onder een andere naam aangeduid. Welke naam? (Bijltjesdag)

Slide 26 - Tekstslide

Iedereen heeft recht op vrijheid. Wat betekent vrijheid voor jouw leerlingen?

Slide 27 - Tekstslide

Bedankt voor het volgen van deze les.

Deze les wordt aangeboden door *Movies that Matter Educatie* en is tot stand gekomen in samenwerking met filmmaker Raymon Hilkmann van *Hilk Film* en met *Stichting Werkgroep Herkenning* in het kader van het project *75 jaar Vrijheid*.

Wil jij met jouw klas verder aan de slag met het thema 'goed en fout in de oorlog'? Of meer weten over de bevrijding? Bekijk dan ook het lesmateriaal '*Op 5 mei was het niet voor iedereen feest*' van Stichting Werkgroep Herkenning via [hun website](#).

Na deze les met jouw klas aan de slag met een andere film of onderwerp? Movies that Matter Educatie heeft een ruim aanbod met films en lesmateriaal voor elk leerjaar en niveau. Bekijk het gehele filmaanbod [hier](#).

